

Opole, dnia 1 marca 2014 r.

OCENA

osiągnięć ks. dra Marka Żmudzińskiego
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych
w ramach postępowanie habilitacyjnego w Radzie Wydziału Teologii
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Podstawą prawną niniejszej oceny jest Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ks. dr Marek Żmudziński uzyskał tytuł zawodowy magistra w 1990 r. na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego na podstawie pracy *Wiara jako pomoc w samorozumieniu człowieka współczesnego*. Na tym samym Wydziale w 1999 r. obronił rozprawę doktorską pt. *Świadomość funkcji prymacjalnej Jana Pawła II w świetle jego nauczania* napisaną pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Mariana Ruseckiego. Praca została wyróżniona i ukazała się drukiem w 2003 r. Od 2000 r. habilitant pracuje na stanowisku adiunkta na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego.

I. Rozprawa habilitacyjna

Ks. M. Żmudziński przedstawił do oceny rozprawę *Apologia Kościoła katolickiego w Listach Episkopatu Polski w latach 1945-1970* (Biblioteka Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, nr 79, Olsztyn 2013, ss. 265). Rozprawa oceniona została przez trzech recenzentów wydawniczych.

1. Prezentacja treści rozprawy

Rozprawa składa się ze Spisu treści (s. 5-6), Wykazu skrótów (s. 7), Wstępu (s. 9-16), pięciu rozdziałów (s. 17-237), Zakończenia (s. 239-245), streszczenia w języku angielskim (s. 243-245) oraz Bibliografii (s. 247-265). Wstęp zawiera wszystkie elementy niezbędne z punktu widzenia metodologicznego: wyjaśnienie i uzasadnienie tematu, precyzyjne postawienie problemu, wskazanie źródeł, opis metody badawczej, wreszcie strukturę rozprawy. Pierwszy rozdział (s. 17-86) zajmuje się apologią instytucjonalnego wymiaru Kościoła w Polsce. Rozpatruje obronę prawnego statusu Kościoła, w tym kwestię konkordatu, spory wokół uchwalenia konstytucji i jej treści, jak też *Porozumienie* między Kościołem a państwem. Podejmuje problem autonomii prawnej Kościoła, zwłaszcza w relacjach ze Stolicą Apostolską, a także zagadnienie działań władzy państwowej zmierzających do formalnego podporządkowania duchownych jurysdykcji świeckiej. Drugi rozdział (s. 87-123) ukazuje obronę Kościoła w Polsce przed próbami wyłączenia go z debaty publicznej. Kościół chce zabierać głos w ważnych dla społeczeństwa sprawach i chce być w wyrażaniu swych opinii autonomiczny. Władze państwowe usiłują go ograniczać pod jednym i drugim względem. Stąd sprzeciw państwa wobec występowania Kościoła w przestrzeni publicznej oraz ograniczanie aktywności Ko-

ścioła poprzez cenzurę, odmawianie zezwoleń na druk i kolportaż wydawnictw kościelnych oraz zakaz działalności stowarzyszeń o charakterze społeczno-politycznym. W kolejnym rozdziale (s. 124-148) zaprezentowane zostały wysiłki Kościoła, by przeciwstawić się restrykcyjnym działaniom władz w obszarze charytatywnej aktywności Kościoła. Władze utrudniały czy wręcz uniemożliwiały funkcjonowanie „Caritas” oraz szpitali i domów opieki prowadzonych przez instytucje kościelne. Podobne represje dotknęły kapelanów więziennych, szpitalnych i wojskowych. Obrona Kościoła przed ograniczeniami jego działalności naukowo-oświatowej to treść czwartego rozdziału (s. 149-188). Kościelne szkolnictwo poddawane było naciskom politycznym. Dotknęły one zarówno te placówki, które posiadały uprawnienia państwowe, jak i szkoły wewnątrzkościelne. Wszystkie miały być pod ścisłą kontrolą państwowych władz oświatowych. Zlikwidowano także – mimo sprzeciwu episkopatu – naukę religii w szkole. W ostatnim rozdziale przedstawione zostały zabiegi Kościoła w obronie wolności w sferze działań duszpasterskich (s. 189-237). Uwzględnione w nim zostały głosy biskupów wyrażające sprzeciw wobec działań władz państwowych dążących do ograniczenia prawa do zgromadzeń religijnych. Mowa jest też o apologii wiary wobec szerzenia światopoglądu ateistycznego. Kwestia obrony rodziny i wartości z nią związanych zamyka ostatni rozdział pracy. Zakończenie podsumowuje prowadzone w pracy dociekania, przedstawia syntetycznie wnioski z nich wynikające oraz nakreśla możliwości i potrzebę kontynuowania badań rozpoczętych w rozprawie.

2. Opinia

Rozprawę habilitacyjną ks. dra Marka Żmudzińskiego oceniam pozytywnie. Uważam, że spełnia ona wymogi ustawowe stawiane tego rodzaju pracom.

3. Uzasadnienie opinii

3.1. Uzasadnienie opinii w odniesieniu do strony formalnej rozprawy

Habilitant podejmuje w rozprawie oryginalny i ważny teologicznie i kościelnie problem badawczy. Formuluje go najpierw ogólnie jako „apologia Kościoła w PRL” (s. 12). Doprecyzowaniem tak postawionego problemu jest wskazanie podmiotu działań apologetycznych, którym jest Episkopat Polski oraz określenie przedziału czasowego, który zostanie wzięty pod uwagę w badaniach wraz z uzasadnieniem przyczyn wyboru wskazanych w tytule dat granicznych. Habilitant słusznie zauważa, że liczne elementy tej problematyki opracowane zostały przez historyków. Brak jednak badań nad tym zagadnieniem od strony teologicznoeklezyologicznej. Godne podkreślenia i pozytywnego ocenienia jest wejście habilitanta w nieczęsto dziś uprawiany obszar badań teologicznofundamentalnych, mianowicie apologię chrześcijaństwa i Kościoła. Trafnie uzasadnia potrzebę takich badań, pokazując, jak wpisują się one w teologiczną tradycję, a jednocześnie przekonująco pisze o ciągłej ich aktualności.

Poprawnie opisana została metoda, którą habilitant zastosował w trakcie prowadzonych badań (s. 13n). Złożona metoda badań dopasowana została we właściwy sposób do zadań, które stawia sobie rozprawa. A są to zadania interdyscyplinarne. Podstawowe wchodzi w zakres dociekań teologicznych, ale na różnych etapach prowadzonych analiz pojawiają się kwestie historyczne, wymagające wykorzystania metody historyczno-teologicznej.

Z należyłą starannością określona została i zebrana literatura źródłowa. Składają się na nią listy pasterskie i komunikaty Episkopatu Polski oraz listy pasterskie prymasów Polski z lat 1945-1970. Lektura pracy pokazuje, że habilitant bardzo dobrze zorientowany jest w ich treści. Stawiane tezy dokumentuje w przypisach odwołaniem się do źródeł i uzasadnia dobrze dobranymi cytatami.

Habilitant przedstawia też cel rozprawy. Jest nim – jak pisze we Wstępie – „odpo-

wiedź na pytanie: w jaki sposób Kościół w Polsce przetrwał tak trudne czasy i mimo dramatycznego położenia realizował skutecznie swoją misję?” (s. 13). Kiedy weźmie się pod uwagę tytuł rozprawy, jej problem oraz opis metody, pojawiają się wątpliwości, czy trafne jest takie sformułowanie celu rozprawy. Treściowo rozmija się ono z postawionym we Wstępie problemem rozprawy i wychodzi poza nakreślone w nim ramy badawcze. Na podstawie tytułu rozprawy, opisu problemu i metody trzeba by powiedzieć, że habilitant poddaje analizie listy Episkopatu Polski z lat 1945-1970, by w sposób usystematyzowany odtworzyć prowadzoną przez polskich biskupów obronę Kościoła poddanego przez władze państwowe działaniom destrukcyjnym. O ile pomiędzy tytułem rozprawy, jej problemem i metodą zachodzi ścisły związek treściowy, o tyle zawarty we Wstępie opis celu z tej spójności się wyłamuje.

Struktura rozprawy jest jasna. Tytuły rozdziałów dobrze określają zakres problematyki, która badana jest w ich ramach. Punkty i podpunkty podporządkowane są merytorycznie problemom nakreślonym w tytułach rozdziałów. Wątpliwość rodzi się w jednym tylko przypadku. Wydaje się, że punkt 3 w rozdziale III – dotyczący duszpasterstwa specjalistycznego – powinien znaleźć się w rozdziale V, który poświęcony jest pastoralnej aktywności Kościoła. Rozdział III koncentruje się na misji charytatywno-opiekuńczej Kościoła. Posługa kapelanów więziennych, szpitalnych i wojskowych rozumiana jest dość powszechnie jako działalność duszpasterska, mimo że może mieć czasem charakter charytatywno-opiekuńczy. Zresztą sam habilitant określił w tytule punktu tę posługę jako duszpasterstwo. Dziwne więc, że umieścił ten punkt w rozdziale, w którym zajmował się misją charytatywno-opiekuńczą Kościoła, a nie w tym, który przedstawia jego działania duszpasterskie.

Rozprawa ks. Marka Żmudzińskiego mieści się w obszarze badań interdyscyplinarnych. Zawiera bardzo wiele treści historycznych. Skupia się na opisie polskiej rzeczywistości z lat 1945-1975. Są też fragmenty, które wchodzą w zakres nauk prawnych. Chodzi głównie o analizę i interpretację aktów prawnych wydawanych przez państwo czy Kościół. Historyczne i prawnicze aspekty rozprawy teolog niehistoryk i nieprawnik jest w stanie ocenić jedynie pod względem spójności prowadzonego wywodu oraz doboru literatury przedmiotu, a więc raczej od strony formalnej niż merytorycznej. Badając w tym aspekcie historyczne i prawnicze fragmenty rozprawy, można stwierdzić, że wypowiedzi habilitanta cechują się precyzją, a wyjaśnianie zaistniałych zdarzeń racjonalną poprawnością. Prace historyczne i prawnicze wykorzystane w opisie oraz interpretacji wydarzeń i dokumentów dają podstawę, by sądzić, iż habilitant zachował w swych badaniach rzetelność naukową.

Wymienione wcześniej zastrzeżenia nie wpływają w istotny sposób na jakość rozprawy. Trzeba stwierdzić, że jej strona formalna zasługuje na pozytywną ocenę. Pokazuje dojrzałość metodologiczną habilitanta.

3.2. Uzasadnienie opinii w odniesieniu do strony treściowej rozprawy

Rozpatrując treść rozprawy z punktu widzenia postawionego problemu, należy zauważyć, że habilitant w trakcie prowadzonego w rozprawie wywodu bardzo konsekwentnie dąży do rozwiązania postawionego we Wstępie zasadniczego problemu, wyjaśniając w poszczególnych punktach i rozdziałach zagadnienia szczegółowe ściśle związane problemem rozprawy. Doprowadza go to ostatecznie do zawartej w Zakończeniu konkluzji, że „Cel pracy osiągnięto” [...], ponieważ „dokonano syntetycznej prezentacji apologii, zawartej w listach Episkopatu Polski, w której Kościół katolicki bronił swych praw i możliwości spełniania powierzonych przez Chrystusa i społeczność wierzących zadań” (s. 242). Ta konstatacja wydaje się w pełni uzasadniona.

Potwierdzeniem jej słuszności są prowadzone w rozprawie szczegółowe badania, w których habilitant stopniowo odtwarza prowadzoną przez polski episkopat apologię Kościoła w Polsce w latach 1945-1975. Stosując konsekwentnie przyjętą na wstępie metodę badań, habilitant na podstawie opracowań historycznych i prawniczych opisuje działania władzy pań-

stwowej i wydawane przez nią akty prawne, a następnie analizuje zawartą w wypowiedziach biskupów ich obronną reakcję na zaistniałe fakty. Przedstawione przez habilitanta posunięcia państwa zmierzające do ograniczenia prawa i możliwości pracy ewangelizacyjnej obejmowały różne dziedziny życia Kościoła. Do podstawowych należała bez wątpienia autonomia duchownych, zwłaszcza biskupów, w podejmowaniu decyzji jurysdykcyjnych oraz nauczaniu. Stąd habilitant słusznie poświęcił temu zagadnieniu wiele uwagi. Pokazuje strategię apologijną episkopatu, a w szczególności prymasa S. Wyszyńskiego. Polegała ona najogólniej na próbach zachowania jak najszerszego obszaru niezależności przy jednoczesnym unikaniu wchodzenia z władzami państwowymi w konfrontację, a rozgrywała się przede wszystkim w dyskusjach nad aktami prawnymi, które mogłyby zapewnić Kościołowi od strony formalnej choć minimum niezawisłości. Takie stanowisko nie przez wszystkich było akceptowane. Ujawniło się to w wyjątkowo wyrazisty sposób w działaniach, które doprowadziły do podpisania *Porozumienia* w 1950 r. Habilitant bardzo rzetelnie i obiektywnie opisuje procesy i opinie, które towarzyszyły temu wydarzeniu: z jednej strony sceptycyzm wielu biskupów i Stolicy Apostolskiej uznającej *Porozumienie* za niepożądane ustępstwo wobec komunistycznego rządu, a z drugiej taktyka prymasa Wyszyńskiego, który widział w tym dokumencie szansę na uniknięcie wyniszczenia Kościoła, a nawet narodu, co mogłoby się zdarzyć w przypadku zaostrzenia sporu między episkopatem a rządem. Habilitant, dokumentując przedstawiane kwestie cytataми z wypowiedzi biskupów, obrazuje w sposób bardzo realistyczny różnice poglądów, wskazując na przyczyny podjęcia przez prymasa decyzji o pójściu z władzami na kompromis. Jak bardzo prymas był świadom potrzeby wyznaczenia granic kompromisu, pokazuje memoriał *Non possumus* z 1953 r., który doprowadził do aresztowania prymasa Wyszyńskiego. Habilitant zauważa, że to trudne dla Kościoła wydarzenie doprowadziło do załamania się postawy obronnej episkopatu. Odradza się ona właściwie dopiero po uwolnieniu prymasa S. Wyszyńskiego w 1956 r.

W kolejnych rozdziałach rozprawy habilitant, konsekwentnie stosując przyjętą metodę badań, przedstawia represyjne działania władz państwowych wobec Kościoła w różnych obszarach życia kościelnego i poddaje analizie obronną reakcję biskupów zawartą w listach kierowanych do wiernych i władz politycznych. Prowadzi to do zrekonstruowania w poszczególnych rozdziałach elementów prowadzonej przez biskupów apologii Kościoła. W zakończeniu rozprawy w sposób syntetyczny habilitant zbiera w całość części składowe tej apologii.

Rozprawa w wielu fragmentach jest powtórzeniem zbadanych już przez historyków wydarzeń z powojennych dziejów Polski, zwłaszcza Kościoła w Polsce. W tym wymiarze rozprawa nie wnosi żadnych treści oryginalnych. Takich zresztą zadań sobie nie stawia; nie chce być pracą historyczną, która odkrywa nowe dokumenty, wzbogacające historyczną wiedzę o Polsce powojennej. Nowością rozprawy jest stworzenie całościowej, uporządkowanej apologii Kościoła zawartej w wypowiedziach biskupów polskich z lat 1945-1970. Habilitant poddaje listy szczegółowej analizie, wydobywa z nich treści apologijne i porządkuje tematycznie zgodnie z podstawowymi dziedzinami sporu, jaki toczył się między państwem a Kościołem w powojennej Polsce.

Ważnym osiągnięciem rozprawy jest trafne wskazanie tych sfer życia Kościoła, na których koncentrowała się apologia Kościoła prowadzona przez episkopat. Pokrywały się one czasem z obroną uprawnień należnych nie tylko Kościołowi, ale każdemu obywatelowi państwa, jak na przykład wolność słowa czy nieskrępowany i nieocenzurowany dostęp do wiedzy. W większości były to jednak problemy specyficznie kościelne, które nie zostały wyeksponowane w opracowaniach historyków czy prawników. Habilitant wydobył je w swym opracowaniu na podstawie analizy treści biskupich wypowiedzi.

Przytoczony wyżej przykład obrony jurysdykcyjnej wolności Kościoła pokazał, że habilitant przedstawił apologię nie tylko od strony merytorycznej, ale umiejętnie scharaktery-

zował strategię przyjętą przez biskupów, a zwłaszcza przez prymasa S. Wyszyńskiego. Przedstawienie apologii w innych obszarach pokazało, że ta strategia się zmieniała w zależności od uwarunkowań społeczno-politycznych.

Lektura rozprawy ks. M. Żmudzińskiego pozwala dostrzec jej walory, ale także pewne niedociągnięcia. Rodzi się na przykład pytanie, czy nie należało więcej miejsca poświęcić Boskiemu wymiarowi Kościoła, by teologicznie uzasadnić potrzebę istnienia jego instytucjonalnych struktur oraz ich obrony jako koniecznych do wypełniania przez Kościół jego misji ewangelizacyjnej. Nieco szersza refleksja nad tymi zagadnieniami nadałaby rozprawie szersze teologiczne podłoże. Jest to tym bardziej uzasadnione, że wiele wypowiedzi biskupów odwołuje się do argumentacji teologicznej. Potwierdzeniem tego może być zaprezentowana w pracy dyskusja nad listem biskupów polskich do episkopatu Niemiec. Ulegając narzuconej przez ówczesną propagandę wyłącznie politycznej interpretacji tego listu, habilitant nie dość wyraźnie podkreślił, że list pisany był w duchu głęboko chrześcijańskim i z takiego ducha wyrsały słowa o wybaczeniu i prośba o przebaczenie. Historycznie i politycznie stają się one niezrozumiałe i nieuzasadnione. Habilitant przytacza krótko późniejszy teologiczny komentarz biskupów do listu (s. 100), zabrakło natomiast wyeksponowania zawartego w samym liście chrześcijańskiego uzasadnienia gestu pojednania.

4. Ogólna ocena rozprawy

Podstawą do pozytywnej oceny rozprawy jest jej warstwa teologicznoapologetyczna. Habilitant dzięki wnikliwej analizie listów Episkopatu Polski zbudował całościowe ujęcie zawartej w nich apologii Kościoła. To osiągnięcie uznać należy za najbardziej fundamentalne. Ponadto podkreślić należy rzetelność i obiektywizm habilitanta w przedstawianiu różnych stanowisk w bardzo złożonych i kontrowersyjnych kwestiach. Wysokie walory merytoryczne i formalne rozprawy pozwalają stwierdzić, że spełnia ona wymogi stawiane rozprawom habilitacyjnym.

II. Dorobek naukowy po uzyskaniu doktoratu

Oprócz rozprawy, która stanowi podstawę przewodu habilitacyjnego, ks. M. Żmudziński opublikował jedną książkę autorską. Należy dodać, że jest to jego praca doktorska. Ponadto był współredaktorem dwu prac zbiorowych, autorem 24 artykułów naukowych, 3 haseł encyklopedycznych, 2 recenzji oraz 3 tekstów popularno-naukowych. Spośród 24 artykułów naukowych trzy są prawie dosłownymi fragmentami książki doktorskiej. Wykazanie tych tekstów wśród artykułów zaliczających się do dorobku oraz brak informacji, że teksty te są podwójnie publikowane uznać należy za niezachowanie dobrych obyczajów w nauce. Ostatecznie więc liczbę artykułów składających się na dorobek podlegający ocenie należy zmniejszyć do 21. Prawie wszystkie teksty habilitanta publikowane są w jego macierzystych ośrodkach naukowych: albo w Elblągu, albo w Olsztynie. Szkoda, że nie próbował wyjść poza swoje środowisko – w obieg ogólnopolski i międzynarodowy.

Najwięcej opracowań skupia się na problematyce papieżstwa. Habilitant kontynuował badania, które rozpoczął, przygotowując rozprawę doktorską. Poza rozprawą doktorską i tekstami z niej pochodzącymi na szczególną uwagę zasługuje artykuł *Martyrologiczny charakter prymatu Biskupa Rzymu w świetle publikacji M. Ruseckiego*. Habilitant wskazuje na teologiczne podstawy znaczenia świadectwa w posłudze biskupa Rzymu. Ponadto przekonująco uzasadnia, że zawsze, a zwłaszcza współcześnie, jego autorytet opiera się na dawaniu świadectwa.

Innym nurtem badawczym, w który wszedł habilitant, to problematyka Bożego Objawienia. Opublikował cztery teksty na ten temat. Najbardziej oryginalnym z nich jest artykuł

Wyjątkowy charakter Objawienia chrześcijańskiego w kontekście pluralizmu religijnego. Ta wyjątkowość Objawienia prowadzi ostatecznie do przekonania o szczególnym znaczeniu chrześcijaństwa dla zbawienia człowieka i świata. Cenny jest zawarty w artykule fragment rozważań dotyczący judaizmu i jego relacji do chrześcijaństwa i innych religii w perspektywie zbawczego znaczenia różnych religii. Szkoda, że habilitant nie podjął tego zagadnienia w kolejnych publikacjach, rozpatrując zwłaszcza poglądy współczesnego judaizmu w tej kwestii.

W dorobku habilitanta wskazać można teksty, których wspólnym mianownikiem jest człowiek. Zajmują się one wolnością człowieka w różnych obszarach życia, wiarą i doświadczeniem religijnym, życiem rodzinnym i małżeńskim. Problematyka klasycznie teologiczno-fundamentalna podjęta została w artykułach o możliwości wiary i doświadczenia religijnego w dzisiejszej świeckiej rzeczywistości. Wartościowa od strony naukowej rzetelności jest charakterystyka mentalności współczesnego człowieka zawarta w tych artykułach. Habilitant pokazuje przyczyny procesu sekularyzacji, jak też kierunki jego rozwoju. Trafnie wskazuje te elementy zsekularyzowanej kultury, które stanowią największe zagrożenie dla wiary. Z drugiej strony odsłania braki w czysto świeckich próbach interpretacji człowieka i świata. Pozwalają one człowiekowi myślącemu po świecku odkryć na nowo rzeczywistość transcendentną nadającą sens jego egzystencji. Habilitant zastanawia się też nad tym, jaka powinna być teologia i orędzie Kościoła we współczesnym zsekularyzowanym świecie.

Różnorodność tematyki podejmowanej w artykułach przez habilitanta może świadczyć o tym, że poszukiwał ścieżki badawczej, która mogłaby zaowocować jakimś obszerniejszym dziełem. O odnalezieniu takiego obszaru badań świadczyć mogą dwa artykuły, które zapowiadają problem podjęty później w rozprawie przedstawionej do oceny w przewodzie habilitacyjnym. Są to dwa teksty: *Paradygmat apologii jako świadectwa wiary* oraz *Troska Kościoła o sakralny charakter małżeństwa w Orędziu Episkopatu Polski z 7 grudnia 1945 roku*.

Liczba opublikowanych przez habilitanta artykułów nie jest zbyt wielka. Można ją jednak uznać za wystarczającą, zwłaszcza że są wśród nich teksty oryginalne będące ważnym wkładem w badania teologiczno-fundamentalne. Należą do nich artykuły o papieżstwie, Objawieniu Bożym czy możliwości wiary w zsekularyzowanym świecie. W opublikowanych artykułach habilitant wykazał się dobrym warsztatem naukowym. Poprawnie formułował problem i konsekwentnie zmierzał do jego rozwiązania. Podchodził z należyтым obiektywizmem i krytycyzmem do prezentowanych poglądów różnych autorów, proponując też własne próby interpretacji podejmowanych kwestii.

Zauważyć wreszcie trzeba umiejętność popularyzowania ściśle naukowych zagadnień. Wykazał się nią habilitant w kilku publikacjach popularno-naukowych oraz wygłaszanych wykładach i odczytach.

III. Działalność dydaktyczna i naukowo-organizacyjna

Zajęcia dydaktyczne habilitant prowadzi od 1999 r. Najpierw w Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie (1999-2002), Pomezzańskim Instytucie Teologii w Elblągu (1999-2004) oraz Wyższym Seminarium Duchownym w Elblągu (1999-), a od 2000 jako adiunkt na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W tym czasie był promotorem dwu licencjatów i 41 magisteriów. Był też opiekunem studentów na studiach niestacjonarnych w 2008 r. Jego zajęcia cieszą się uznaniem studentów. W 2007 r. otrzymał Dyplom Rady Wydziałowej Samorządu Studenckiego dla Najlepszego Nauczyciela Akademickiego Wydziału Teologii UWM. W tym samym roku otrzymał nagrodę Rektora UWM.

Występował z referatami na pięciu konferencjach naukowych oraz sześciokrotnie z popularno-naukowymi odczytami.

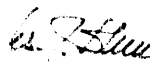
Jest członkiem Stowarzyszenia Teologów Fundamentalnych w Polsce oraz członkiem Komitetu Redakcyjnego Studiów Elbląskich.

Współredagował dwie prace zbiorowe: *Wy jesteście naszym listem. Urząd i charyzmat biskupa*, Elbląg 2003 (ss. 160) oraz *Przyjmijcie ją w Panu (Rz 16,2). Kobieta w życiu Kościoła*, Elbląg 2004 (ss. 213).

Był członkiem Wydziałowej Komisji Oceniającej (2010-2012), a obecnie należy do Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia (2012-). Pracował też w Kurii Diecezjalnej Elbląskiej na stanowisku dyrektora Wydziału Nauki Katolickiej (1999-2001).

IV. Wniosek końcowy

Stwierdzam, że rozprawa habilitacyjna i pozostały dorobek naukowy ks. dra Marka Żmudzińskiego zasługują na pozytywną ocenę. Dorobek naukowy, a zwłaszcza rozprawa habilitacyjna, stanowią znaczący wkład w badania teologicznofundamentalne. Mając na uwadze walory merytoryczne i formalne rozprawy habilitacyjnej oraz pozostałych publikacji naukowych, a także doświadczenie dydaktyczne i działalność organizacyjną, uważam, że ks. dr Marek Żmudziński spełnia ustawowe wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego (Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z późn. zm. oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r.). Wnioskuje zatem o dopuszczenie go do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola